

Palkkasuosituksista koko toimialan kehittämiseen

Yrittäjävaliokunnan puheenjohtaja ylisti uusia yksityispraktikoiden työehtosuosituksia lehden 7/12 pääkirjoituksessa.

Työntekijöiden edustajana olen samaa mieltä. Suositukset ja ajatus työnantajien ja työntekijöiden vuosittaisista neuvotteluista työehtojen kehittämiseksi ovat hyvin tervetulleita. Suositukseen sisällytettiin jo sekä päivystykseen että proviisiopalkkaan liittyviä tärkeitä tulkintoja. Esimerkiksi proviisiopalkalla työskentelevien eläinlääkäreiden proviisiperusteinen kuukausipalkka ei saa heikentyä ilman ajanvarausta tehtävinä polipäivinä, jolloin työtä ei syystä tai toisesta ole.

Klinikkaeläinlääkäreiden palkkatason eteen on silti tehtävä töitä hartiavoimin: ammattikunnan keskimääräisellä palkkatasolla on merkitystä sekä yrittäjien ansiomahdollisuuksiin että muiden yksityissektorin eläinlääkäreiden palkkoihin. Näissä pitkissä neuvotteluissa selvisi, että asiat eivät etene seitkylukulaisella ”takapuolta penkkiin” -periaatteella, vaan koko toimialan kilpailukykyä on parannettava ja työnjakoa on muutettava palkkatason kohottamiseksi.

Vastavirtaan soutamista riittää: yksityispraktiikka on osa markkinataloutta, jossa hinta- ja palkkataso määräytyy kilpailun ja saatavissa olevan työvoiman mukaan. Vapaassa kilpailussa palkat tuntuvat putoavan alhaisimmalle mahdolliselle tasolle, jolla työntekijät eivät vaihda työpaikkaa. Yksityispraktiikka on pitänyt työntekijänsä vaatimattomasta palkkatasostaan huolimatta: pienten lasten vanhemmat ovat ymmärrettävästi tyytyneet heikommin palkattuun työhön ilman päivystysvelvollisuutta ja muita perinteisen kuntapraktiikan epämukavuuksia. Hintatason nostamista on puolestaan rajoittanut sekä asiakkaiden maksukyky että kilpailu kunnalliseläinlääkärin taksakortin asettaman hintatason kanssa.

Toimintaympäristö muuttuu: nuorilta kuulemani mukaan kuntasektorin vetovoima on parantunut seutukunnallistamisen myötä. Tämä voi vaikuttaa työvoiman saatavuuden takia yksityispuolen palkkatasoon ja työoloihin huomattavasti enemmän kuin aikaansaamamme suositus. Eläinlääkäriliiton on kuitenkin syytä vaikuttaa entistä ponnekkaammin kunta- ja yksityissektorin väliseen työnjakoon. Kaikkien eläinten hyvinvoinnin kannalta oleellinen peruseläinlääkintä tulisi määritellä selkeästi ja teettää pääosin yhteiskunnan tuemalla kuntasektorilla. Yksityispraktiikassa keskityttäisiin kuntasektoria selvästi parempaan palveluun ja erikoissaamista vaativiin toimenpiteisiin. Taksakortin hintatasolla tehtävät työt tulisi olla kuntasektorin heiniä.

Uusi suositus ei kata kaikkea. Ammatinharjoittajat eivät ole työsuhteessa eläinlääkäriasemaan, he sopivat toimintansa ehdoista erikseen. Eläinlääkäreiden yleisen ansiotason kannalta on tärkeää, että myös ammatinharjoittajasopimuksissa tulotaso olisi riittävän korkea kattamaan liiton suosituksen tavoitteet ja ammatinharjoittajan yrittäjärisikin. Muutkin eteen tulevat uudet pulmat ja toiveet olisi nostettava neuvottelupöydälle ennen ristiriitojen kärjistymistä. Neuvotteluissa on toki tyydyttävä kompromisseihin, sillä vain yhtä osapuolta tyydyttävät ratkaisut eivät toimi. Liiton suositusta jarruttaneessa lastenhoitopaakaistassakin päästiin lopulta kompromissiin: ”Työntekijän lapsen sairastuessa pyritään lapsen kotihoito järjestämään eläinlääkäriaseman kustantamana siten, ettei työntekijä joudu jäämään pois töistä. Jos niin kuitenkin käy, maksaa työnantaja enintään kolmelta päivältä palkan työntekijän hoitaessa sairasta lasta kotona. Tällöin lapsen ensimmäinen sairauspäivä on palkaton.”

Tuomas Herva

Suomen Eläinlääkäriliiton yksityissektorin työsubdevaliokunnan puheenjohtaja